

materni jezik ljubil. Tretji dan potem dobi družba od cesarja veliko pohvalo in 6000 goldinarjev na dar.

Z nekoliko tega denarja pošlje družba Dobrovskega na Švedovsko po bukvarnicah starih imenitnih spisov iskat, ki so jih bili Švedje (l. 1648) iz Češkega na Švedovsko odpeljali. Veliko imenitnih spisov je najdel v Stokholmu, in po drugih mestih.

Potoval je po Poljskem, Rusovskem, Nemškem, Laškem, Krajskem in po drugih krajih slovanski pismenosti v veliko korist. Česko in Moravsko pa je peš obhajal povsod imenitnosti teh bratovskih dežel zasledovaje.

Odpotovavši se peča še iskrenejši s slovansko zgodovino in pismenstvom kot pred. Zavoljo posebno visoke učenosti so ga društva učenih več mest zaporedoma svojega družbenika imenovala.

Med več imenitnimi bukvami, ki jih je spisal, naj imenitnejše so: nauk staroslovanskega jezika *). V teh bukvah Dobrovski izmed vsih Slovanov prvi sklad staroslovanskega jezika prav učeno razklada, besede v korenine in pritikline razkruševaje. Posebno bistroumen mora biti, kdor hoče sklad kterega jezika tako dobro pregledati in razložiti.

To verstno delo ga toraj tudi z najsvetlejšim vencom slave venča.

Umerl je preučeni **) mož v Bernu, poglavitnem mestu moravske dežele, 6. januarja 1829. Pokopali so ga z veliko častjo. Grof Hugo Salmski mu je dal na grob velik železen spominek z lepim napisom postaviti. Slaven pesnik od njega takole piše: „Rojen je bil na Ogerskem, živel je na Češkem, potoval je po Poljskem in Rusovskem, umerl je na Moravskem, da bi tako vse slovanske narode pobratil“.

Krajska dežela.

(Iz 187. lista laškega časnika »Diavoletto«).

Vsacega domoljuba mora veseliti, če sliši ali bere, da tudi ptuji popotni čislajo deželo, kjer je njegova zibelka tekla. Radostno povzamemo tedaj iz tega obzira, kar smo v 187. listu laškega časnika »Diavoletto« brali.

Takole piše popotnik H. L. F.:

„Krajska, svetu le premalo znana dežela avstrijskega cesarstva, je bližnja sosedinja Terzaškega. Iz Tersta v Ljubljano, poglavno mesto, je 12 ur, iz Ljubljane na Dunaj pa po železnici 24. Ne le njeno poveršje je polno lepih, prijetnih in veličanskih krajev, temuč tudi v njenih podzemeljskih jamah se odpre popotniku toliko čudežev narave, da maloktera dežela, bližnja in daljna, se zamore o tem primerjati z njo.

Gorenska stran, obdajana z veličanskimi gorami, med kterimi blizo 10.000 čevljev visoki glavar Triglav, kteremu so stari še paganjski Slovani božjo čast skazovali, navdaja serce popotnika z vsimi občutki, s kterimi ga navdaja pogled slovečih krajev Solnograškega in Švajca. Častitljivi Bohinj z mogočno Savico, miloljubi Bled s svojim jezerom in starim gradom na stermem skalovji sta zares Krajske dežele čudapoln kinč. Pa koliko še družih gradov je pomina vrednih: zgodovinski Jamski grad, Mali grad, Ostenik itd.

Vidiš na Gorenskimi mogočno naravo gorate dežele, te sprejme v krasni Vipavski dolini taliansko podnebje z žlahnimi sadovi, ktere zori le laško sonce. Notrajnska stran je sploh naravnih čudežev polna: podzemeljske jame, veličanske, da malo tacih, — Cerkniško jezero, v kterim zdaj ribeč lovi, zdaj pridni kosec seče, — Hrušica, staroslavni gojzd že ob časih Rimcov,

*) Institutiones linguae Slavicae dialecti veteris.

**) Preučen, to je, močno učen, pišem brez vezi, pre-učen, to je, preveč učen pa z vezjo (-). Da ne bi bilo v pisanju nikdar dvoumja, bi bilo dobro, ko bi se gg. pisatelji v tem zjedini.

kterega les nosi barke po širocím morji, — Idrijski rudnik z živim srebrom, kterega v Evropi prekosí le Almadenski v Španii, — in več družega. Tudi Krasa golo skalovje, čeravno popotniku, ki ponoči potuje ob luninim svitu, se vidi kot da bi bil veliko pokopališče obsejano z mertvaškimi spominki, in čeravno silovita borja po njem buči, kteri enaka le razsaja v Ameriki pri Montevideo v deželi Uruguajski, je znamenitnost te dežele.

Vse te krasote in imenitnosti sim ogledal ob svojem potovanji po ti deželici, ktera, čeravno majhna, ima toliko posebnost zedinjenih v sebi, da ne najdeš v veliko družih in veliko večih deželah tacih; in nadušen po tolicih krasotah si za dolžnost spoznam, svetu povedati, kar sim vidil v slavo Krajne.

Na vse te kraje po deželi pa sim potoval vedno iz Ljubljane, ker sim svoje staníše imel v gostivnici pri „zlatim levu“, kjer je vsak popotnik posebno dobro postrežen, in prijazni gostinčar večidel vse v Evropi navadniši jezike govori“.

Slovanski popotnik.

Spisuje Fr. Cegnar.

* Časopis (1. list t. l.) ruske akademije „Petrograške po imenu „izvēstija imperatorskoj akademii nauk“ presojuje i jako hvali vsa dēla našega slovečega jezikoslovca prof. drja. Miklošiča. Tako le govori presojevaje jih učeni vredovavec imenovanega časopisa g. Sreznevski, čigar misli se z Miklošičevimi le v nekterih mervicah povse ne skladajo, v ruskem, lahko razumevnem jeziku: „Prežde vsego sčitajem dolgom privēstvovat' zaslugi učenago Horutanina ¹⁾, kotoryj, pošedši po puti svojega sootčiča ²⁾ Kopitara v korotkoje vremja zanjal meždu filologami Slavjanskimi odno ³⁾ iz samyh vidnyh měst; my govorim ⁴⁾ g. professorē Věnskago universiteta Fr. Miklošič“. V nastojaščeje vremja — po zaměčaniju našego znamenitago sočlena Vostokova — on odin iz pervyh znatokov Staroslavjanskoj pismenosti i dējatelnejšij spodvižnik na jetom popriščē“.

* Pravoslavski časnik „Pravdonoša“, ki je že naznanil, da bo zavolj prepíčlo naročnikov nehal izhajati, je spet na svitlo prišel in obljubi še dalje izhajati. Pri tej priložnosti opomnimo vnovič naše Slovence na ti vsacemu Slovincu razumljivi in dobro vredevani časopis, ki pride vsako saboto v Zadruga na svitlo in 5 gold. velja.

* „Prostonarodni list“, ki je v Pragi izhajal, je zavolj prepíčlo prejemnikov konec mesca junia nehal izhajati.

* Verli umetnik, g. Karas je zagrebaškemu muzeju sliko slavnega pesnika „Stanka Vraza“ podaril.

* Poljski rastljinoznanec Warszewicz potuje po srednji Ameriki, da bi tam neznane, za kmetijstvo koristne rastljine ogledal in popisal.

* Namesti prepovedane „Južne Pčele“ začne v Novem Sadu izdajati Dan. Medaković, brat vrednika Južne bčele, nove novine pod naslovom: „Serbski Dnevnik“. Podoba ostane, kakor pri Južni Pčeli; naročnina za celo leto znese 8 gold.

* Gledišna igravka Vesel, Horvatica po rodu, ki se je tudi Ljubljancanom na tukajšnjem gledišču prikupila, je 18. pr. m. v Požunu umerla.

* Pisateljka Talvj je izdala v angleškem jeziku knjigo, ktero je dr. Brühl ponemčil pod naslovom: „Uebersichtliches Handbuch einer Geschichte der slavischen Sprachen und Literatur. Nebst einer Skizze ihrer Volks-Poesie“.

¹⁾ Gorotana menda zato, ker se je Kopitar tako imenoval. ²⁾ Rojaka. ³⁾ Eno, jedno. ⁴⁾ Govorimo.